

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
HENRIKA SAUGMANDSGAARDA ØEJA,
predstavljeni 24. oktobra 2019¹

Zadeva C-244/18 P

**Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE
proti**

Evropski komisiji

„Pritožba – Ukrepi podpore, ki so jih grški organi sprejeli v korist pritožnice v okviru programa privatizacije podjetja – Državna poroštva – Sklep Komisije, s katerim so bili ti ukrepi razglašeni za državno pomoč, ki ni združljiva z notranjim trgom – Pojem gospodarska prednost v smislu člena 107(1) PDEU – Podjetje v težavah – Smernice za reševanje in prestrukturiranje – Vračilo državne pomoči – Določitev zneska pomoči, ki jo je treba vrniti – Izjemne okoliščine“

I. Uvod

1. Družba Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE (v nadaljevanju: Larko ali pritožnica) s to pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 1. februarja 2018, Larko/Komisija² (v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to zavrnilo njeno tožbo za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije 2014/539/EU z dne 27. marca 2014 o državni pomoči SA.34572 (13/C) (ex 13/NN), ki jo je Grčija odobrila družbi Larco General Mining & Metallurgical Company SA³ (v nadaljevanju: sporni sklep).

2. Ti sklepni predlogi bodo v skladu z zahtevo Sodišča omejeni na analizo prvega dela drugega pritožbenega razloga, ki se v glavnem nanaša na napačno razlago pojma „gospodarska prednost“ v smislu člena 107(1) PDEU, in četrtega pritožbenega razloga, ki se v glavnem nanaša na kršitev člena 14(1) Uredbe Sveta (ES) 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [108 PDEU]⁴ v zvezi z vračilom pomoči.

3. Ob koncu analize bom Sodišču predlagal, naj prvi del drugega pritožbenega razloga in četrti pritožbeni razlog zavrne kot neutemeljena.

¹ Jezik izvirnika: francoščina.

² T-423/14, EU:T:2018:57.

³ UL 2014, L 254, str. 24.

⁴ UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339.

II. Pravni okvir

A. Uredba št. 659/1999

4. Člen 14(1) Uredbe Sveta št. 659/1999, naslovljen „Vračilo pomoči“, določa:

„Če se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativne odločbe, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč [...]“

B. Smernice za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah

5. Oddelek 2.1 Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (v nadaljevanju: Smernice za reševanje in prestrukturiranje)⁵, naslovljen „Pojem ‚podjetje v težavah‘“, v točkah od 9 do 11 določa:

„9. Skupnost nima opredelitve ‚podjetja v težavah‘. Za namene teh smernic pa Komisija šteje za podjetje v težavah, ko ni zmožno z lastnimi sredstvi ali s sredstvi, ki jih lahko pridobi od svojih lastnikov/delničarjev ali upnikov, preprečiti izgube, ki bi brez zunanjega posredovanja državnih organov kratkoročno ali srednjeročno skoraj gotovo ogrozile obstoj družbe.

10. Za namen teh smernic je podjetje v težavah načeloma in ne glede na velikost, zlasti v naslednjih okoliščinah:

[...]

11. Podjetje lahko velja za podjetje v težavah, tudi če ni izpolnjena nobena od okoliščin, določenih v točki 10, zlasti ob prisotnosti običajnih znakov podjetja v težavah, kot so naraščajoče izgube, upadanje prometa, kopičenje zalog, presežki prostih zmogljivosti, padanje denarnih tokov, naraščajoči dolgovi, naraščajoči stroški obresti ali zmanjševanje čiste vrednosti sredstev. [...]“

C. Obvestilo o poroštvih

6. Obvestilo Komisije z dne 20. junija 2008 o uporabi členov [107] in [108 PDEU] za državno pomoč v obliki poroštev (v nadaljevanju: Obvestilo o poroštvih)⁶ v tretjem odstavku točke 2.1, ki se nanaša na člen 107 PDEU in je naslovljena „Splošne pripombe“, določa:

„V izogib vsakršnim dvomom je treba izraz ‚državna sredstva‘ opredeliti v povezavi z državnimi poroštvi. Ugodnosti državnega porošstva izhajajo iz tega, da tveganje, povezano s poroštvom, nosi država. Tovrstni državni prevzem tveganja se navadno poplača z ustrezno premijo. Kadar se država odpove celotni takšni premiji ali njenemu delu, to pomeni ugodnost za podjetje ter zmanjšanje državnih prihodkov. Tudi če se izkaže, da država v okviru porošstva ne izvrši nikakršnih plačil, gre lahko vseeno za državno pomoč po členu 87(1) Pogodbe. Pomoč je dodeljena v trenutku izdaje porošstva in ne v trenutku njegove uveljavitve oziroma izvršitve plačil pod pogoji porošstva. Ali to poroštvo pomeni državno pomoč ali ne, in če jo, kolikšen je lahko znesek te pomoči, je treba oceniti v trenutku izdaje porošstva.“

5 UL 2004, C 244, str. 2.

6 UL 2008, C 155, str. 10.

7. Točka 3.2 navedenega obvestila, naslovljena „Posamezna poroštva“, določa:

„V zvezi s posameznimi državnimi poroštvi Komisija meni, da izpolnjevanje vseh naslednjih pogojev izključuje obstoj državne pomoči:

(a) Posojiljemalec ni v finančnih težavah.

Da se odloči, ali naj se posojiljemalec obravnava, kot da je v finančnih težavah, se uporablja opredelitev iz smernic Skupnosti o državi pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah [...].

[...]

(d) Za poroštvo se plača tržno oblikovana cena.

Kakor je navedeno v točki 2.1, se prevzem tveganja navadno poplača z ustrezno premijo na znesek poroštva ali znesek, zavarovan s poroštvom. Kadar je plačana cena za poroštvo vsaj tako visoka, da ustreza primerljivi poroštvni premiji, ki jo je mogoče najti na finančnih trgih, poroštvo ne zajema pomoči.

Če na finančnih trgih ni mogoče najti ustrezno primerljive poroštvne premije, se skupni stroški financiranja posojila s poroštvom, skupaj z obrestmi posojila in poroštvno premijo, primerjajo s tržno ceno podobnega posojila brez poroštva.

[...]“

8. Točka 4.1 navedenega obvestila o splošnih določbah glede poroštev z elementom pomoči določa:

„Kadar posamezno poroštvo oziroma poroštvna shema ni skladna z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu, se šteje, da vsebuje državno pomoč. Element državne pomoči je treba zato številčno ovrednotiti, da se ugotovi, ali je pomoč morda skladna v okviru posameznih izjem za državno pomoč. Načeloma se bo kot element državne pomoči štela razlika med ustrezno tržno ceno poroštva, zagotovljenega posamezno ali v okviru sheme, in dejansko ceno, plačano za ta ukrep.

Ustrezni letni ekvivalenti denarne dotacije se po referenčni obrestni meri diskontirajo na sedanjo vrednost, nato pa seštejejo, da se dobi skupni ekvivalent dotacije.

Pri izračunu elementa pomoči poroštva bo Komisija namenila posebno pozornost naslednjim elementom:

(a) Ali je, v primeru posameznih poroštev, posojiljemalec v finančnih težavah. Ali je v primeru poroštvnih shem, v merilih upravičenosti do shem, predvideno izključevanje takih podjetij (glej podrobnosti iz točke 3.2(a)).

Komisija navaja, da bo tržni porok, če obstaja, podjetjem v težavah v trenutku dodelitve poroštva zaračunal visoko premijo zaradi pričakovane stopnje tveganja neplačila. Če postane verjetnost, da posojiljemalec ne bo mogel odplačati posojila, zelo visoka, mogoče te tržne stopnje ni, v izjemnih okoliščinah pa je lahko element pomoči poroštva celo enak znesku, ki ga dejansko krije navedeno poroštvo.

[...]“

III. Dejansko stanje, tožba pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

A. Dejansko stanje

9. Dejansko stanje spora je bilo natančno predstavljeno v izpodbijani sodbi, na katero napotujem v zvezi s tem⁷. V nadaljevanju so povzeti elementi, ki so bistveni in potrebni za razumevanje teh sklepnih predlogov.

10. Družba Larko je podjetje, specializirano za izkopavanje in predelavo laterita, izkopavanje lignita ter proizvodnjo feroniklja in stranskih proizvodov.

11. Ustanovljena je bila leta 1989 kot nova pravna oseba po likvidaciji družbe Hellenic Mining and Metallurgical SA. V času dejanskega stanja iz spora je imela tri delničarje: grško državo, ki je imela prek zasebne finančne institucije Hellenic Republic Asset Development Fund v lasti 55,2 % delnic, banko National Bank of Greece SA, ki je imela v lasti 33,4 % delnic, in družbo Public Power Corporation (glavni proizvajalec električne energije v Grčiji, katerega večinski delničar je država), ki je imela v lasti 11,4 % delnic.

12. Marca 2012 je sklad Hellenic Republic Asset Development Fund Komisijo obvestil o načrtu privatizacije družbe Larko.

13. Komisija je aprila 2012 v skladu s pravili o državnih pomočeh po uradni dolžnosti začela predhodno oceno navedene privatizacije.

14. Ocenjenih je bilo šest ukrepov, od katerih so za namene teh sklepnih predlogov upoštevni le drugi, četrti in šesti, ker se prvi del drugega pritožbenega razloga in četrti pritožbeni razlog nanašata samo na te tri ukrepe:

- drugi se je nanašal na poroštvo, ki ga je grška država leta 2008 dala za posojilo ATE Bank družbi Larko v višini 30 milijonov EUR (v nadaljevanju: ukrep št. 2 ali poroštvo iz leta 2008). Poroštvo je pokrivalo 100 % posojila do treh let s poroštveno premijo 1 % na leto;
- četrti se je nanašal na poroštvo z neomejeno veljavnostjo in z določeno poroštveno premijo v višini 2 % na leto, ki ga je država leta 2010 dala za kritje bančne garancije, ki naj bi jo banka National Bank of Greece dala družbi Larko za znesek približno 10,8 milijona EUR (v nadaljevanju: ukrep št. 4).
- šesti se je nanašal na poroštvi, ki ju je država leta 2011 odobrila za posojili v višini 30 milijonov EUR in 20 milijonov EUR, ki ju je dala banka ATE Bank ter sta pokrivali 100 % teh posojil in sta imeli določeno poroštveno premijo v višini 1 % na leto (v nadaljevanju: ukrep št. 6).

15. Komisija je med to preiskavo od grških organov zahtevala dodatne informacije, ki so ji bile predložene v letih 2012 in 2013. Prišlo je tudi do srečanj služb Komisije in predstavnikov grških organov.

16. Komisija je s sklepom z dne 6. marca 2013⁸ (v nadaljevanju: sklep o začetku postopka) začela formalni postopek preiskave na podlagi člena 108(2) PDEU.

⁷ Glej točke od 1 do 14 izpodbijane sodbe.

⁸ UL 2013, C 136, str. 27, v zvezi z državno pomočjo SA.34572 (13/C) (ex 13/NN).

17. Med tem postopkom je Komisija grške organe in zainteresirane strani pozvala, naj predložijo svoje pripombe v zvezi z ukrepi, navedenimi v točki 14 teh sklepnih predlogov. Komisija je pripombe grških organov prejela 30. aprila 2013, ni pa prejela nobenih pripomb družbe Larko.

18. Komisija je 27. marca 2014 sprejela sporni sklep. V navedenem sklepu in v zvezi z ukrepi št. 2, št. 4 in št. 6, katerih analiza je edina upoštevna za te sklepne predloge, je Komisija menila, da je bila družba Larko v obdobju, ko so bili ti trije ukrepi odobreni, podjetje v težavah v smislu Smernic za reševanje in prestrukturiranje⁹.

19. Komisija je poleg tega menila, da ti ukrepi pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, da so bili odobreni ob kršitvi obveznosti priglasitve in mirovanja, določenih v členu 108(3) PDEU, ter da pomenijo pomoči, ki niso združljive z notranjim trgov in za katere velja obveznost vračila v smislu člena 14(1) Uredbe št. 659/1999. Nazadnje je Komisija določila zneske, ki jih je treba vrniti zaradi te pomoči, v višini celotnega zneska, zavarovanega s poroštvi¹⁰.

B. Tožba pred Splošnim sodiščem

20. Družba Larko je 6. junija 2014 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa in za vračilo vseh zneskov, ki so bili z izvršitvijo navedenega sklepa eventualno neposredno ali posredno izterjani od nje, skupaj z obrestmi.

21. Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi to tožbo v celoti zavrnilo in družbi Larko naložilo plačilo stroškov.

C. Postopek pred Sodiščem in predlogi strank

22. Družba Larko v pritožbi, vloženi v sodnem tajništvu Sodišča 4. aprila 2018, Sodišču predlaga, naj razveljavi izpodbijano sodbo, vrne zadevo Splošnemu sodišču in pridrži odločitev o stroških.

23. Komisija Sodišču predlaga, naj pritožbo zavrne in družbi Larko naloži plačilo stroškov.

IV. Analiza

A. Prvi del drugega pritožbenega razloga v zvezi z ukrepom št. 2

24. S prvim delom drugega pritožbenega razloga se postavlja vprašanje opredelitve ukrepa št. 2 kot državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU in, natančneje, presoje, da se s tem ukrepom družbi Larko daje „gospodarska prednost“.

25. Komisija se je pri opredelitvi navedenega ukrepa kot državne pomoči v spornem sklepu oprla na točko 3.2(a) in (d) svojega obvestila o poroštvi. Ker družba Larko v bistvu trdi, da je Komisija z uporabo te točke za dodeljeno pomoč napačno uporabila pravo, je po mojem mnenju koristno, da najprej navedem nekaj uvodnih ugotovitev glede tega obvestila (oddelek 1), preden preidem na analizo prvega dela drugega pritožbenega razloga (oddelek 2).

⁹ V zvezi s pomenom pojma „podjetje v težavah“ za opredelitev državne pomoči glej točke od 26 do 28 teh sklepnih predlogov.

¹⁰ Ta znesek znaša 30 milijonov EUR za ukrep št. 2, približno 10,8 milijona EUR za ukrep št. 4 ter 30 oziroma 20 milijonov EUR za ukrep št. 6. Glej točko 14 teh sklepnih predlogov.

1. Uvodne ugotovitve glede Obvestila o poroštvih

26. V Obvestilu o poroštvih so predstavljeni pristop, ki ga Komisija uporablja v zvezi z državno pomočjo, dodeljeno v obliki poroštev, načela, s katerimi Komisija utemeljuje svojo razlago členov 107 in 108 PDEU, in uporaba teh členov za državna poroštva.

27. V skladu s točko 3.1 navedenega obvestila bi se morala Komisija pri presoji, ali se s poroštvom daje prednost v smislu člena 107(1) PDEU, opreti na načelo vlagatelja v tržnem gospodarstvu. Upoštevati bi bilo torej treba dejanske možnosti upravičenega podjetja, da pridobi ustrezna finančna sredstva, pri čemer ima dostop do trga kapitala¹¹.

28. Da bi bilo lažje presoditi, ali se pri poroštvu spoštuje navedeno načelo, Komisija v točki 3.2 navedenega obvestila zahteva izpolnjevanje določenih pogojev za izključitev obstoja državne pomoči, med katerimi sta v zvezi s posameznimi poroštvi na eni strani pogoj, da posojiljemalec ni v finančnih težavah (točka 3.2(a)), in na drugi strani pogoj, da se za poroštvo plača tržno oblikovana cena (točka 3.2(d))¹².

29. V skladu s sodno prakso Sodišča je treba za uporabo teh dveh pogojev upoštevati umestitev v obdobje, v katerem so bili sprejeti ukrepi finančne podpore, in se vzdržati kakršne koli presoje na podlagi poznejših razmer (v nadaljevanju: časovno merilo)¹³.

30. Za določitev, ali poroštvo ne vsebuje pomoči, točka 3.2, prvi odstavek, (d), Obvestila o poroštvih kot merilo določa, da se prevzem tveganja poplača z ustrezno premijo na znesek poroštva ali znesek, zavarovan s poroštvom (v nadaljevanju: merilo poplačila). Kadar je namreč plačana cena za poroštvo vsaj tako visoka, da ustreza primerljivi poroštvni premiji, ki jo je mogoče najti na finančnih trgih, poroštvo ne zajema pomoči. Sicer pa sta v točki 3.2 navedena dva načina za določitev, ali poroštvo izpolnjuje to merilo: bodisi je treba ceno, plačano za poroštvo, primerjati s primerljivo poroštvno premijo na finančnih trgih bodisi je treba skupne stroške financiranja posojila s poroštvom, skupaj z obrestmi posojila in poroštvno premijo, primerjati s tržno ceno podobnega posojila brez poroštva.

2. Analiza

31. Družba Larko trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko je ugotovilo, da se z ukrepom št. 2 družbi Larko dodeljuje prednost v smislu člena 107(1) PDEU. Splošno sodišče naj bi napačno uporabilo po eni strani časovno merilo, s tem ko je družbo Larko opredelilo kot „podjetje v težavah“ ob odobritvi ukrepa št. 2 (oddelek a), in po drugi strani merilo poplačila, s tem ko je presodilo, da premija v višini 1 % ne odraža tveganja neodplačila posojil, zavarovanih s poroštvom, kot je določeno v točki 3.2(d) Obvestila o poroštvih (oddelek b).

a) Časovno merilo

32. Očitek v zvezi s časovnim merilom zadeva točke od 77 do 80 izpodbijane sodbe in se nanaša na kršitev člena 107(1) PDEU.

¹¹ Glej točko 3.1, drugi odstavek, Obvestila o poroštvih.

¹² Glej točko 3.1, tretji odstavek, Obvestila o poroštvih.

¹³ Glej zlasti sodbi z dne 16. maja 2002, Francija/Komisija (C-482/99, EU:C:2002:294, točka 71), in z dne 1. oktobra 2015, Electrabel in Dunamenti Erómű/Komisija (C-357/14 P, EU:C:2015:642, točka 50).

33. Uvodoma ugotavljam, da je Splošno sodišče do ugotovitve v točki 90 izpodbijane sodbe, da Komisija ni storila napake, ko je družbo Larko opredelila kot „podjetje v težavah“ ob dodelitvi ukrepa št. 2, prišlo v dveh korakih. Najprej je v točkah od 75 do 82 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je lahko Komisija na podlagi elementov, ki jih je imela na voljo, upravičeno ugotovila, da je bila družba Larko podjetje v težavah. Nato je v točkah od 83 do 89 izpodbijane sodbe menilo, da Komisija ni napačno uporabila prava, ko je ocenila, da bi grška država kot delničar družbe Larko ob dodelitvi poročstva iz leta 2008 morala vedeti za težave te družbe.

34. Družba Larko trdi, da je presoja Splošnega sodišča v točkah od 77 do 80 izpodbijane sodbe napačna, ker so dejstva, na katerih ta presoja temelji, nastala po dodelitvi poročstva 22. decembra 2008, kar je v nasprotju z zahtevo iz sodne prakse Sodišča¹⁴. V zvezi s tem se družba Larko opira na naslednje tri trditve.

35. Prvič, finančni rezultati, omenjeni v navedenih točkah, zajemajo obdobje do leta 2012 in vsekakor vključujejo negativne rezultate iz leta 2009. Drugič, tudi finančni rezultati iz leta 2008 so bili poznejši od dodelitve poročstva iz leta 2008, ker poslovno leto še ni bilo končano, ker računovodski izkazi sploh še niso bili sestavljeni in ker torej grška država ob odobritvi poročstva z njimi še ni bila seznanjena. Splošno sodišče naj torej ne bi upoštevalo okoliščin zadevnega obdobja, kot naj bi se zahtevalo s sodno prakso Sodišča. Tretjič, tudi če se predpostavlja, da podatki za leto 2008 niso bili poznejše od dodelitve poročstva iz leta 2008, so bili v tisti fazi vsekakor kratkoročni podatki. Družba Larko v zvezi s tem trdi, da iz točk od 9 do 11 Smernic za reševanje in prestrukturiranje izhaja, da mora analiza premoženjskega stanja podjetja temeljiti na dovolj dolgoročnih podatkih in ne na trenutni sliki.

36. Komisija meni, da je treba ta očitek zavrnilo.

37. Najprej poudarjam, da je treba, ker je bilo zadevno poročstvo dano 22. decembra 2008, v skladu s sodno prakso Sodišča pri presoji, ali je bila družba Larko ob dodelitvi poročstva podjetje v težavah, upoštevati elemente, ki so obstajali pred tem datumom.

38. V zvezi s tem glede prve trditve družbe Larko poudarjam, da to, da Splošno sodišče v točki 77 izpodbijane sodbe omenja finančne rezultate do vključno leta 2012, še ne pomeni, da se je Splošno sodišče pri presoji finančnega stanja družbe Larko v času odobritve poročstva iz leta 2008 oprlo na take poznejše rezultate.

39. To, da Splošno sodišče omenja take finančne rezultate, je treba namreč razumeti ob upoštevanju dejstva, da je Komisija v spornem sklepu preučila finančno stanje družbe Larko v obdobju, v katerem so bili sprejeti vsi izpodbijani ukrepi, torej njeno finančno stanje v obdobju 2007–2012. Splošno sodišče se tako pred navedbo teh finančnih rezultatov v točki 77 izpodbijane sodbe sklicuje na sklep Komisije, v skladu s katerim „[je v] obravnavani zadevi [...] Komisija v uvodnih izjavah od 56 do 66 [spornega] sklepa družbo Larko opredelila kot ‚podjetje v težavah‘ v času dodelitve spornih ukrepov [št. 2, št. 4 in št. 6], vključno s poročstvom iz leta 2008 [...]“¹⁵.

40. Pri tem ugotavljam, da se Splošno sodišče pri presoji finančnega stanja družbe Larko v točkah od 78 do 80 izpodbijane sodbe opira na dejstva iz leta 2008, in sicer na negativen lastniški kapital družbe Larko, znatno zmanjšanje prometa in pomembne skupne izgube te družbe v letu 2008¹⁶.

41. Iz tega sledi, da je treba prvo trditev družbe Larko zavrnilo.

¹⁴ V zvezi s to sodno prakso glej točko 29 in opombo 14 teh sklepnih predlogov.

¹⁵ Moj poudarek.

¹⁶ Iz točke 56 spornega sklepa in točke 77 izpodbijane sodbe izhaja, da se te informacije nanašajo na leto 2008.

42. Druga trditev družbe Larko po mojem mnenju vsebuje dva elementa: na eni strani trditev, da so bili finančni rezultati za leto 2008 poznejši od dodelitve poročstva iz leta 2008, ker se poslovno leto še ni končalo, in na drugi strani dejstvo, da grška država ni bila seznanjena z informacijami, vključenimi v finančne rezultate za leto 2008.

43. V zvezi s prvim elementom je treba ugotoviti, da so – kot trdi Komisija – v računovodskih izkazih za leto 2008 opisani finančni podatki družbe Larko za obdobje od 1. januarja 2008 do 31. decembra 2008, ki se večinoma nanašajo na čas pred dodelitvijo poročstva 22. decembra 2008. Glede tega poudarjam, da je na splošno mogoče dejstva, ki so nastala v nekem obdobju, dokazati tudi s poznejšimi dokumenti, ki temeljijo na teh predhodnih dejstvih¹⁷. Zato za informacije, vključene v finančne rezultate za leto 2008, ni mogoče šteti, da so poznejše od dodelitve poročstva iz leta 2008.

44. V zvezi z drugim elementom Splošno sodišče v točki 85 izpodbijane sodbe ugotavlja, da „[v] spisu zadeve ni nobenega elementa, ki bi z gotovostjo dokazoval, da je država članica v času dodelitve poročstva iz leta 2008 vedela za težave družbe Larko“, in da „[se zato] postavlja vprašanje, ali je Komisija s tem, da se je v bistvu oprla na domnevo, da bi grška država konec leta 2008 ob dodelitvi poročstva morala poznati težave družbe Larko, zadostila svojemu dokaznemu bremenu“.

45. Čeprav bi lahko ubeseditev v tej točki dajala vtis, da se je Komisija oprla predvsem na to, da se grški organi niso pozanimali o finančnem stanju družbe Larko, je po mojem mnenju jasno, da je želelo Splošno sodišče povedati, da se je Komisija oprla na predpostavko, da bi morala biti grška država ob dodelitvi poročstva vsaj seznanjena s težavami družbe Larko.

46. Tako razumevanje tega besedila je namreč potrebno glede na točko 89 izpodbijane sodbe, v kateri je Splošno sodišče ugotovilo, da je Komisija razumno štela, da bi se poučen delničar vsaj pozanimal o trenutnem gospodarskem in finančnem položaju podjetja, preden bi mu dal poročstvo, kot je tisto iz leta 2008¹⁸.

47. Pri tem v zvezi s tem, da družba Larko z drugim elementom svoje druge trditve izpodbija to, da so bili grški organi seznanjeni s finančnim stanjem družbe Larko leta 2008, kar je povezano z dejanskim stanjem v sporu¹⁹, poudarjam, da je za ugotovitev in presojo dejstev pristojno zgolj Splošno sodišče.

48. V zvezi s tem naj spomnim, da čeprav je Splošno sodišče edino pristojno za ugotavljanje in presojo dejanskega stanja, je Sodišče pristojno za presojo, ali je Splošno sodišče izkrivilo obseg spornega sklepa. Opozoriti je treba, da mora biti tako izkrivljanje jasno razvidno iz listin v spisu, ne da bi bilo treba znova presojati dejstva in dokaze²⁰.

49. Čeprav se v obravnavanem primeru vprašanje, ali so bili grški organi seznanjeni s finančnim stanjem družbe Larko leta 2008 (ali ne), nanaša na ugotavljanje dejanskega stanja, za kar je edino pristojno Splošno sodišče, lahko Sodišče kljub temu preveri, ali je Splošno sodišče v zvezi s tem izkrivilo obseg spornega sklepa.

¹⁷ Glej v tem smislu tudi sodbo Splošnega sodišča z dne 28. januarja 2016, Slovenija/Komisija (T-507/12, neobjavljena, EU:T:2016:35, točka 180).

¹⁸ Tako razumevanje je očitno tudi glede na stališča Komisije pred Splošnim sodiščem. Iz teh stališč namreč izhaja, da je glavna trditev Komisije ta, da grški organi niso nikoli trdili, da decembra 2008 niso poznali težav družbe Larko. Komisija samo podredno ugotavlja, da tudi če grška država v zadevnem obdobju ni poznala finančnih težav družbe Larko (kar po mnenju Komisije ne drži), bi morala preveriti, ali ni podjetje v težavah.

¹⁹ Naj pojasnim, da trditev družbe Larko o seznanjenosti grških organov z njenim stanjem, kolikor se z njo izpodbijajo točke od 77 do 80 izpodbijane sodbe, ni mogoče razumeti, kot da se z njo zavrača presoja Splošnega sodišča v zvezi z dokaznim bremenom Komisije, ki izhaja iz točk od 83 do 89 izpodbijane sodbe.

²⁰ Glej zlasti sodbi z dne 21. decembra 2011, Iride/Komisija (C-329/09 P, neobjavljena, EU:C:2011:859, točka 36 in navedena sodna praksa), in z dne 19. septembra 2019, Poljska/Komisija (C-358/18 P, neobjavljena, EU:C:2019:763, točki 44 in 45).

50. Čeprav se zadnjenavedeno vprašanje lahko postavi, ker na prvi pogled na podlagi nobenega elementa v spornem sklepu ni mogoče šteti, da je Komisija v zvezi s tem uporabila enako sklepanje kot Splošno sodišče²¹, ugotavljam, da se družba Larko ni sklicevala na tako izkrivljanje, Splošno sodišče pa v izpodbijani sodbi po mojem mnenju nikakor ni izkrivilo vsebine spornega sklepa.

51. Ni namreč sporno, da sama grška država med upravnim postopkom ni zanikala, da so bili grški organi seznanjeni s finančnim stanjem družbe Larko leta 2008²², kar navaja tudi Splošno sodišče v točki 88 izpodbijane sodbe²³ in kar verjetno pojasnjuje tudi, zakaj se Komisija o tem vprašanju v spornem sklepu ni izrekla²⁴.

52. Splošno sodišče je torej ob upoštevanju teh preudarkov v bistvu odločilo, da je lahko Komisija v okoliščinah obravnavanega primera – da bi presodila, ali je bila družba Larko v finančnih težavah v smislu točke 3.2(a) Obvestila o poroštvih – upravičeno izhajala iz predpostavke, da je bila grška država kot večinska delničarka družbe Larko seznanjena s finančnim stanjem te družbe ali bi morala biti seznanjena z njim vsaj ob dodelitvi poročstva iz leta 2008.

53. Poleg tega se mi zdi ta presoja Splošnega sodišča povsem logična. Kot je Splošno sodišče v bistvu navedlo v točkah od 86 do 89 izpodbijane sodbe, bi se namreč poučen zasebni vlagatelj²⁵, ki bi dal tako poročstvo, kot je obravnavano, seveda pozanimal o finančnem stanju družbe Larko ob odobritvi tega poročstva. Zato so se morali grški organi, da bi ravnali kot poučen zasebni vlagatelj, vsekakor seznaniti s finančnim stanjem podjetja. V zvezi s tem naj spomnim, da mora država članica v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča sama dokazati, da je ravnala kot poučen zasebni vlagatelj²⁶.

54. Ob upoštevanju zgornjih ugotovitev je treba drugo trditev družbe Larko zavrniti.

55. Prav tako je treba zavrniti tretjo trditev pritožnice, da so se podatki iz leta 2008 nanašali na kratkoročno obdobje. Ni namreč sporno, da se je slabšanje finančnega stanja družbe Larko začelo kazati proti sredini leta 2008²⁷, in nič ne kaže na to, da je Splošno sodišče svojo presojo oprlo na trenutno sliko, kot trdi družba Larko.

56. Iz tega izhaja, da je treba očitek glede časovnega merila v okviru pojma „podjetje v težavah“ zavrniti.

b) Merilo poplačila

57. Očitek v zvezi z merilom poplačila zadeva točke od 94 do 98 izpodbijane sodbe ter se nanaša na kršitev člena 107(1) PDEU in člena 296(2) PDEU.

21 Glej točko 44 teh sklepnih predlogov.

22 Med upravnim postopkom je namreč Komisija, ki je menila, da je bila družba Larko 22. decembra 2008 podjetje v težavah in da bi se lahko za zadevni ukrep uporabilo merilo zasebnega vlagatelja, od grških organov zahtevala, naj ji zagotovijo vse zadevne informacije, na podlagi katerih bi lahko preverila, ali je to dejansko res (glej oddelke 5.1, 5.2.2 in 6 sklepa o začetku postopka). Zato so grški organi 30. aprila 2013 poslali svoje pripombe (glej točko 17 teh sklepnih predlogov in točko 6 sklepa o začetku postopka), iz katerih izhaja, da so ti organi zanikali, da je bila družba Larko v letih 2008 in 2009 podjetje v težavah, ker je težave povzročil nepričakovan padec cen feroniklja (glej točko 24 spornega sklepa). Čeprav so torej navedeni organi zanikali opredelitev družbe Larko kot „podjetja v težavah“, pa niso zanikali poznavanja finančnega stanja podjetja kot takega niti finančnih rezultatov družbe Larko leta 2008, ki so bili navedeni v sklepu o začetku postopka.

23 Iz te točke v bistvu izhaja, da grški organi med upravnim postopkom niso dokazali, da niso mogli poznati finančnih težav, s katerimi se je spopadala tožeča stranka.

24 V zvezi s tem naj spomnim, da družba Larko v fazi upravnega postopka ni predložila pripomb, tako da se zdi, da je bilo vprašanje, ali so bili grški organi seznanjeni s finančnim stanjem družbe Larko leta 2008, postavljeno šele pred Splošnim sodiščem.

25 Naj spomnim, da – kot izhaja iz točke 56 izpodbijane sodbe – uporaba merila zasebnega vlagatelja temelji na ekonomskih ocenah, primerljivih s tistimi, ki bi jih v okoliščinah obravnavane zadeve opravil *razumen in poučen zasebni vlagatelj*, ki bi se znašel v zelo podobnem položaju kot navedena država članica, preden bi izvedel navedeno naložbo (glej zlasti sodbi z dne 16. maja 2002, Francija/Komisija (C-482/99, EU:C:2002:294, točka 71), in z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318, točke od 82 do 84)).

26 Glej zlasti sodbo z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF (C-124/10, EU:C:2012:318, točke od 82 do 84).

27 Glej v tem smislu točko 77 izpodbijane sodbe.

58. Splošno sodišče je v zgoraj navedenih točkah razsodilo, da je lahko Komisija upravičeno sklepala, da za letno poroštveno premijo v višini 1 % ni mogoče šteti, da odraža tveganje neplačila posojil, zavarovanih s poroštvom, in da torej pogoj, naveden v točki 3.2(d) Obvestila o poroštvih, ni izpolnjen.

59. Družba Larko trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo ta pogoj, ker je v točki 95 izpodbijane sodbe samo ugotovilo, da Komisija ni uporabila nobene od dveh metod, vzpostavljenih s tem pogojem, in sicer niti primerjave z referenčno poroštveno premijo, ki jo je mogoče najti na finančnih trgih, niti primerjave skupnih stroškov financiranja posojila, zavarovanega s poroštvom, s tržno ceno podobnega posojila brez poroštva.

60. Ko je torej Splošno sodišče kljub temu razsodilo, da v spornem sklepu ni bila storjena očitna napaka pri presoji, in sicer zaradi gospodarskih in finančnih težav družbe Larko ter nepredložitve dokazov v upravnem postopku, naj bi se hkrati oddaljilo od uporabe točke 3.2(d) navedenega Obvestila o poroštvih ter družbi Larko in grški državi naložilo breme, da dokažeta ustreznost znesek te premije, s čimer je Komisijo razrešilo obveznosti, da sama preuči, kakšen je ustrezen znesek premije. Poleg tega naj bi Splošno sodišče kršilo tudi člen 296(2) PDEU, ker spornega sklepa ni razglasilo za ničnega, čeprav ni bil obrazložen.

61. Komisija meni, da je treba ta očitke zavrnil. S tem se strinjam iz naslednjih razlogov.

62. Prvič, kot upravičeno meni Komisija, se Splošno sodišče ni oddaljilo od točke 3.2(d) Obvestila o poroštvih in družbi Larko ni naložilo dokaznega bremena v zvezi s tem. Navedena točka namreč kot edino merilo določa, da se za poroštvo plača tržno oblikovana cena. Kot je navedeno v točkah od 96 do 98 izpodbijane sodbe, glede na ekonomske težave družbe Larko in glede na to, da ne pritožnica ne grški organi med formalnim postopkom preiskave niso predložili elementov, ki bi dokazovali, da je zadevna premija ustrezala premiji, ki jo je mogoče najti na finančnih trgih, ali tržni ceni podobnega posojila brez poroštva, Komisiji ni bilo treba uporabiti ene od obeh metod za določitev točnega zneska take premije, da bi ugotovila, ali je poroštvo izpolnjevalo to merilo.

63. Drugič, v zvezi s členom 296(2) PDEU je treba spomniti, da je namen obveznosti obrazložitve akta, ki posega v položaj, po eni strani dati zadevni osebi na voljo dovolj podatkov, da ugotovi, ali je akt dobro utemeljen in ali vsebuje morebitne napake, na podlagi katerih bi lahko izpodbijala njegovo veljavnost pred sodiščem Unije, in po drugi strani temu sodišču omogočiti izvajanje nadzora nad zakonitostjo tega akta²⁸. V zvezi s tem je treba razlikovati med obveznostjo obrazložitve in vprašanjem utemeljenosti razlogov²⁹.

64. V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, kot trdi Komisija, da je bil sporni sklep popolnoma obrazložen. Poleg tega ugotavljam, da je imela družba Larko vse možnosti, da bi ob vložitvi predloga za razglasitev ničnosti navedenega sklepa izpodbijala utemeljenost razlogov, na katere se je Komisija oprla v spornem sklepu. Splošno sodišče torej ni kršilo obveznosti, ki jo ima zadnjenavedena v skladu s členom 296(2) PDEU.

65. Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba očitke v zvezi z merilom poplačila in s tem prvi del drugega pritožbenega razloga v zvezi z ukrepom št. 2 zavrnil kot neutemeljena.

²⁸ Glej zlasti sodbi z dne 15. novembra 2012, Svet/Bamba (C-417/11 P, EU:C:2012:718, točka 49), in z dne 18. februarja 2016, Svet/Bank Mellat (C-176/13 P, EU:C:2016:96, točka 74).

²⁹ Glej zlasti sodbe z dne 22. marca 2001, Francija/Komisija (C-17/99, EU:C:2001:178, točka 35); z dne 18. junija 2015, Ipatau/Svet (C-535/14 P, EU:C:2015:407, točka 37), in z dne 30. aprila 2019, Italija/Svet (Ribolovna kvota za sredozemsko mečarico) (C-611/17, EU:C:2019:332, točka 48).

B. Četrti pritožbeni razlog v zvezi z ukrepi št. 2, št. 4 in št. 6

66. Četrti pritožbeni razlog zadeva točke od 180 do 195 izpodbijane sodbe in se nanaša na količinsko opredelitev državne pomoči, dodeljene v okviru ukrepov št. 2, št. 4 in št. 6; natančneje, nanaša se na presojo Splošnega sodišča, da je lahko Komisija v skladu s točko 4.1 Obvestila o poroštvih upravičeno sklepala, da je bil znesek te pomoči enak celotnemu znesku posojil, zavarovanih s poroštvom.

67. Uvodoma ugotavljam, da v zvezi s količinsko opredelitvijo pomoči prvi odstavek te točke 4.1 določa, da „[se bo načeloma] kot element državne pomoči štela razlika med ustrezno tržno ceno poroštva [...] in dejansko ceno, plačano za ta ukrep“.

68. Iz tretjega odstavka, (a), te točke 4.1 izhaja, da bo Komisija pri izračunu elementa pomoči poroštva namenila posebno pozornost določitvi, ali je posojiljemalec v finančnih težavah. V zvezi s tem bo tržni porok, če obstaja, podjetjem v težavah v trenutku dodelitve poroštva zaračunal visoko premijo zaradi pričakovane stopnje tveganja neplačila. Če postane verjetnost, da posojiljemalec ne bo mogel odplačati posojila, zelo visoka, mogoče te tržne stopnje ni, v izjemnih okoliščinah pa je lahko element pomoči poroštva celo enak znesku, ki ga dejansko krije navedeno poroštvo³⁰.

69. Družba Larko v bistvu trdi, da je Splošno sodišče s tem, da je štelo, da je v spornem sklepu količinska opredelitev zneska pomoči, ki jo je treba vrniti, v skladu s členom 14(1) Uredbe št. 659/1999 in točko 4.1, tretji odstavek, (a), Obvestila o poroštvih, kršilo člen 14(1) navedene uredbe, člen 108(2) PDEU in člen 296(2) PDEU.

70. Družba Larko v podporo temu pritožbenemu razlogu navaja več trditvev, ki so po mojem mnenju slabo strukturirane in nejasne. Kakor razumem, se te trditve v bistvu nanašajo na dva elementa: na eni strani na presojo vprašanja obstoja „izjemnih okoliščin“ v smislu točke 4.1 Obvestila o poroštvih in na drugi strani na presojo, da je element pomoči pri poroštvih enak znesku, ki ga ta poroštva krijejo, čeprav grški državi ni bilo treba opraviti izplačil v okviru teh poroštev.

71. Družba Larko v zvezi s prvim elementom trdi, da je Splošno sodišče večkrat napačno uporabilo pravo s tem, da je v točki 193 izpodbijane sodbe menilo, da je Komisija naletela na „izjemne okoliščine“ v smislu točke 4.1 Obvestila o poroštvih³¹.

72. Splošno sodišče naj bi po eni strani nadomestilo obrazložitev spornega sklepa, ki je ni bilo ali je bila vsaj nezadostna, pri čemer naj bi na to pomanjkljivost opozorilo v točki 189 ter tudi v točkah 192 in 194 izpodbijane sodbe. Obrazložitev Splošnega sodišča v zvezi s tem naj bi bila prav tako protislovna in nezadostna, Splošno sodišče pa naj bi kršilo člen 296(2) PDEU, ker spornega sklepa ni razglasilo za ničnega, čeprav je bilo v njem napačno uporabljeno pravo in ni bil obrazložen³².

³⁰ Poleg tega opozarjam, da je Sodišče razsodilo, da je treba, kadar podjetju zaradi njegovega slabega finančnega stanja nobena finančna ustanova ne bi posodila denarja brez državnega poroštva, *celoten znesek* posojila, zavarovanega s poroštvom, ki ga pridobi, šteti za pomoč (glej sodbo z dne 5. oktobra 2000, Nemčija/Komisija, C-288/96, EU:C:2000:537, točka 31).

³¹ Družba Larko torej ne izpodbija točke 4.1 navedenega obvestila kot take, temveč uporabo te točke za dejansko stanje v obravnavanem primeru.

³² Kakor razumem te trditve, se družba Larko namreč sklicuje tako na kršitev obveznosti obrazložitve, ki jo imata Komisija in Splošno sodišče ter je bistvena *postopkovna zahteva*, kot na kršitev *utemeljenosti* obrazložitve Splošnega sodišča in Komisije (v zvezi s tem razlikovanjem glej točko 63 teh sklepnih predlogov). Pojasniti moram, da je obveznost obrazložitve aktov določena v členu 296(2) PDEU, obveznost obrazložitve sodb pa v členu 36 Statuta Sodišča Evropske unije, ki se za Splošno sodišče uporablja na podlagi člena 53 navedenega statuta.

73. Po drugi strani naj bi Splošno sodišče družbi Larko naložilo dokazno breme v zvezi z vprašanjem obstoja „izjemnih okoliščin“. Komisija, ki nosi dokazno breme, bi morala presojo obstoja takih okoliščin popolnoma in posebej obrazložiti, ta presoja pa ne sme temeljiti na „dvomih“ Komisije o tem, ali bi lahko prejemnik pomoči brez poroštev pridobil financiranje na trgu. Tako naj bi Splošno sodišče s tem, da je v točkah od 186 do 188 izpodbijanje sodbe menilo, da je zgoraj navedena obrazložitev Komisije zadostna, napačno uporabilo pravo glede zahtevanega dokaznega standarda³³.

74. Glede dopustnosti teh trditev, v nasprotju s tem, kar v bistvu trdi Komisija, menim, da jih ni treba zavrnilo kot nedopustne. Po mojem mnenju se te trditve namreč ne nanašajo na ugotavljanje dejanskega stanja³⁴, temveč se z njimi postavljajo pravna vprašanja, za odločanje o katerih je pristojno Sodišče.

75. Kljub temu menim, da je treba navedene trditve zavrnilo kot neutemeljene, kot predlaga tudi Komisija.

76. Po mojem mnenju Splošno sodišče v točki 193 izpodbijane sodbe ni ne dodalo ne nadomestilo elementov, ki ne izhajajo iz spornega sklepa samega³⁵. V navedeni točki je namreč ta sklep upravičeno razumelo celostno, ko je v bistvu razsodilo, da ubeseditev nekaterih njegovih uvodnih izjav sicer ni neoporečna, da pa iz celote tega sklepa in zlasti iz njegovih uvodnih izjav od 56 do 66 izhaja, da je bila družba Larko v obdobju, ko so bili sporni ukrepi odobreni, v izjemno občutljivem položaju. V teh okoliščinah Komisiji ni mogoče očitati, da je storila napako s tem, da je ugotovila obstoj „izjemnih okoliščin“, zaradi katerih družba Larko sama ni mogla vrniti celotnega posojila.

77. V zvezi s tem in kot je v bistvu poudarjeno tudi v točki 191 izpodbijane sodbe, opozarjam, da obstoj izjemnih okoliščin v smislu točke 4.1 Obvestila o poroštvi pomeni ravno to, da posojiljemalec ne more sam vrniti posojila, zavarovanega s poroštvom.

78. Glede domnevnih „dvomov“ Komisije o možnosti družbe Larko, da pridobi financiranje na trgu brez poroštev, je Splošno sodišče upravičeno zavrnilo to trditev pritožnice in v točkah 187 in 188 izpodbijane sodbe menilo, da iz celovitega razumevanja spornega sklepa dovolj jasno izhaja, da je bilo po mnenju Komisije kvečjemu malo verjetno, da bi lahko družba Larko na trgu pridobila posojilo brez posredovanja grške države.

79. Kot je Komisija ponovila pred Sodiščem, celovito razumevanje spornega sklepa pritrjuje temu stališču Komisije. Glede ukrepa št. 2, v stavku, ki neposredno sledi tistemu, ki vsebuje besedo „dvomljivo“ („doubtful“), je pojasnjeno, da, „z drugimi besedami“ („in other words“), Komisija meni, da je družba Larko dobila ugodnost, enako znesku posojila, zavarovanega s poroštvom, saj brez državnega poroštv na trgu ne bi mogla pridobiti nobenega drugega poroštv. Glede ukrepa št. 6 pa je v stavku, ki vsebuje besedo „dvomljivo“, uporabljeno enako sklepanje kot pri ukrepu št. 2.

80. Poleg tega je treba, kot navaja Splošno sodišče v točki 193 izpodbijane sodbe, poudariti, da presoji Komisije v zvezi z obstojem izjemnih okoliščin med upravnim postopkom niso nikakor nasprotovali ne grški organi ne pritožnica.

33 To trditev v zvezi z dokaznim standardom razumem tako, da se v bistvu nanaša na trditev, da je Splošno sodišče družbi Larko naložilo dokazno breme v zvezi z vprašanjem obstoja „izjemnih okoliščin“.

34 Natančneje, po navedbah Komisije Splošno sodišče v točkah od 192 do 194 izpodbijane sodbe meni, da je bilo v spornem sklepu dokazano, da je bila družba Larko ob odobritvi spornih ukrepov v „izjemno občutljivem položaju“ zaradi trajnega upadanja prometa in obstoja negativnega lastniškega kapitala, kar je kazalo na to, da je bil izgubljen celoten družbeni kapital podjetja. Zaradi tega izjemno občutljivega položaja „družba Larko sama [ni mogla] vrniti celotnega posojila“. Pritožnica z izpodbijanjem teh ugotovitev po mnenju Komisije izpodbija dejansko stanje, ki ga je ugotovilo Splošno sodišče.

35 Naj spomnim, da se mora sodišče Unije v okviru ničnostne tožbe na podlagi člena 263 PDEU omejiti na nadzor zakonitosti izpodbijanega akta. Zato Splošno sodišče nima pristojnosti popraviti ali dopolniti pomanjkljive obrazložitve Komisije tako, da doda ali nadomesti stališča, ki ne izhajajo iz same izpodbijane odločbe (glej tudi sodbi z dne 7. junija 2006, UFEX in drugi/Komisija, T-613/97, EU:T:2006:150, točka 70, in z dne 22. oktobra 2008, TV2/Danska in drugi/Komisija, T-309/04, T-317/04, T-329/04 in T-336/04, EU:T:2008:457, točka 182).

81. Iz zgoraj navedenih razlogov je po mojem mnenju jasno, da Splošno sodišče ni ne nadomestilo obrazložitve Komisije ne naložilo pritožnici dokaznega bremena v zvezi z obstojem „izjemnih okoliščin“. Poleg tega obrazložitev Splošnega sodišča v zvezi s tem ni protislovna. To, da Splošno sodišče omenja določene navedbe iz obrazložitve Komisije, ki niso neoporečne ali so skope, ni v protislovju z ugotovitvijo Splošnega sodišča, da ne glede na take navedbe v navedeni obrazložitvi pravo ni bilo napačno uporabljeno.

82. V zvezi s členom 296(2) PDEU je treba ugotoviti, da je bil sporni sklep celovito obrazložen³⁶. Podobno je treba v zvezi z obrazložitvijo Splošnega sodišča v izpodbijani sodbi ugotoviti, da je ta sodba v celoti obrazložena, kar jasno izhaja tudi iz številnih trditev družbe Larko v zvezi z utemeljenostjo razlogov Splošnega sodišča. V zvezi s tem dejstvo, da je Splošno sodišče prišlo do drugačnega vsebinskega sklepa kot pritožnica, ne more samo po sebi pomeniti, da je izpodbijana sodba pomanjkljivo obrazložena³⁷.

83. V zvezi z drugim elementom družba Larko v bistvu navaja tri trditve v zvezi z izpodbijano sodbo³⁸.

84. Prvič, čeprav naj bi bilo ob sprejetju spornega sklepa jasno, da nobeno od poroštev ni bilo uveljavljeno, naj bi Splošno sodišče potrdilo pristop Komisije, ki se je, ne da bi se obrnila na grške organe, omejila na ugotovitev, da nima dokazov o tem, da so bila navedena poroštva uveljavljena³⁹. S tem naj bi kršilo obveznost Komisije v zvezi s skrbno in nepristransko preučitvijo spisa v okviru člena 108(2) PDEU.

85. V nasprotju z mnenjem Komisije se mi ne zdi, da je ta trditev nedopustna. Res je, da temelji na ugotovitvi dejanskega stanja, za odločanje o tem pa je edino pristojno Splošno sodišče⁴⁰. Vendar je vprašanje, ali bi morale Splošno sodišče upoštevati take informacije, pravno vprašanje.

86. Ob upoštevanju tega tako kot Komisija menim, da je treba to trditev zavrni kot neutemeljeno.

87. Uveljavljanje (ali neuveljavljanje) poroštev in odplačilo (ali neodplačilo) posojil sta namreč povezani z dejstvi, ki so nastala po odobritvi spornih ukrepov, tako da ju ni mogoče upoštevati ne pri opredelitvi ukrepov kot pomoči ne pri količinski opredelitvi elementa pomoči, ki naj bi bila s temi ukrepi dodeljena. Splošno sodišče je to pravilno ugotovilo s sklicevanjem na upoštevno sodno prakso v točkah 181 in 182 izpodbijane sodbe.

88. Sicer pa ugotavljam, da dokazi, na katere se pritožnica sklicuje v zvezi z odplačilom posojil in neuveljavljanjem poroštev, med upravnim postopkom niso bili predloženi Komisiji. V zvezi s tem opozarjam, da je treba zakonitost odločbe Komisije presojati glede na informacije, ki jih je ta imela na voljo ob sprejetju sporne odločbe⁴¹.

36 V zvezi s področjem uporabe člena 296(2) PDEU glej točko 63 teh sklepnih predlogov.

37 Glej zlasti sodbo z dne 20. maja 2010, Gogos/Komisija (C-583/08 P, EU:C:2010:287, točki 35 in 36).

38 Naj pojasnim, da družba Larko navaja tudi različne trditve, ki zadevajo sporni sklep, pri čemer ne pojasni, v kolikšni meri je bilo v izpodbijani sodbi napačno uporabljeno pravo, tako da Sodišče ne more opraviti sodnega nadzora.

39 Iz posojilne pogodbe iz leta 2008 (ukrep št. 2), ki jo je imela Komisija na voljo, naj bi bilo namreč razvidno, da bi moralo biti posojilo dokončno odplačano 31. marca 2012, kar je precej pred sprejetjem spornega sklepa 27. marca 2014. Komisija naj bi torej imela na voljo vse dokaze, na podlagi katerih bi lahko ugotovila, da je bilo navedeno posojilo že odplačano. Glede odplačila posojila iz posojilne pogodbe iz leta 2010 (ukrep št. 4), to bi moralo biti dokončano 45 dni po sprejetju spornega sklepa. Komisija naj bi na navedeni datum lahko ugotovila, da so bila posojila iz posojilne pogodbe iz leta 2011 (ukrep št. 6) že delno odplačana.

40 Glej zlasti sodbo z dne 1. junija 1994, Komisija/Brazzelli Lualdi in drugi (C-136/92 P, EU:C:1994:211, točka 49).

41 Glej v tem smislu sodbo z dne 24. septembra 2002, Falck in Acciaierie di Bolzano/Komisija (C-74/00 P in C-75/00 P, EU:C:2002:524, točka 168).

89. Drugič, obrazložitev izpodbijane sodbe naj bi bila pomanjkljiva, ker naj Splošno sodišče ne bi preučilo stališč pritožnice, ki so se na eni strani nanašala na v celoti zavezujočo naravo spornega sklepa v zvezi z zneskom, ki ga je bilo treba vrniti na podlagi sodbe Mediaset⁴², in na drugi strani na to, da naj bi Komisija sama priznala, da njen sklep v zvezi s tem vsebuje napake.

90. V zvezi s tem naj spomnim, da čeprav je cilj nadzora Sodišča v pritožbenem postopku zlasti preveriti, ali je Splošno sodišče pravno zadostno odgovorilo na vse trditve strank, obveznosti Splošnega sodišča, da obrazloži svoje odločbe, ni mogoče razlagati, kot da mora podrobno odgovoriti na vsako trditev, ki jo navede stranka⁴³, za kar gre po mojem mnenju v obravnavanem primeru.

91. Tretjič, posledice, ki izhajajo iz določitve zneska pomoči, kot da ustreza celotni vrednosti posojila, zavarovanega s poroštvom, če poročta niso bila uveljavljena, naj bi bile v nasprotju s sodno prakso Sodišča, v skladu s katero je namen odločb Komisije o vračilu državne pomoči ponovno vzpostaviti prejšnje stanje in ne bi smele pomeniti sankcije, ki presega dejansko prejeta ugodnost⁴⁴.

92. V zvezi s tem zaradi celovitosti poudarjam, da se mi – poleg razlogov, ki sem jih že navedel v točkah 87 in 88 teh sklepnih predlogov in ki zadostujejo za zavrnitev tretje trditve družbe Larko – zdi trditev pritožnice, da mora tako rekoč dvakrat plačati pomoč, napačna. Kot navaja Komisija, se namreč zdi, da družba Larko zamenjuje dve različni obveznosti plačila, ki ju ima podjetje, ki je prejelo pomoč v obliki državnega poročta. Po eni strani mora podjetje prejemnik državi vrniti znesek pomoči, ki jo je prejelo. Po drugi strani mora to podjetje seveda banki vrniti posojilo, ki ga je dobilo zaradi tega državnega poročta.

93. Iz vseh zgornjih preudarkov izhaja, da je treba četrti pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

V. Predlog

94. Na podlagi zgoraj navedenih ugotovitev in brez poseganja v utemeljenost drugih pritožbenih razlogov Sodišču predlagam, naj prvi del drugega pritožbenega razloga in četrti pritožbeni razlog zavrne kot neutemeljena. Odločitev o stroških se pridrži.

42 Sodba z dne 13. februarja 2014 (C-69/13, EU:C:2014:71).

43 Glej zlasti sodbo z dne 11. septembra 2003, Belgija/Komisija (C-197/99 P, EU:C:2003:444, točka 81).

44 Družba Larko se sklicuje zlasti na sodbo z dne 17. junija 1999, Belgija/Komisija (C-75/97, EU:C:1999:311, točka 65).